

Tematické okruhy k závěrečným zkouškám *tříletého rozšiřujícího studia občanské výchovy pro ZŠ (od r. 2015)*

I. Politologie

1. Nacionalismus. Šovinismus. Rasismus a jeho projevy v dějinách.
2. Teorie demokracie v dějinách politického myšlení (R. Dahl, S. Huntington, F. Fukuyama,..).
3. Stát jako společenská smlouva (přirozenoprávní škola 17. a 18. století; J. Rawls, Tofflerovi, J. Habermas,...).
4. Totalitarismus (G. Sartori, H. Arendtová, K. Jaspers, R. Aron, K. Popper,...).
5. Historie evropské integrace (1945 – 2014).

II. Státověda

1. Stát (vznik, znaky, funkce vnitřní a vnější, formy státu).
2. Ústava České republiky. Ústavní pořádek ČR (ústavní zákon o hranicích, o bezpečnosti ČR, o referendu ke vstupu do EU,..).
3. Volební systém ČR.
4. Státní správa a samospráva.
5. Politická moc. Politický systém (podstata, struktura, funkce).

III. Mezinárodní vztahy

1. Národnostní, etnické i náboženské konflikty v současné Evropě (Španělsko, Belgie, Itálie, V. Británie, Kypr,..).
2. Ohniska napětí v Asii (Afganistan, Pákistán, Indie, Kašmír, Čína,...)
3. Charakter konfliktů na území Afriky (Rwanda, Súdán).
4. Hlavní zdroje nestability Blízkého východu (izraelsko-palestinský konflikt).
5. Mezinárodní organizace: OSN, Rada Evropy, NATO, Varšavská smlouva, RVHP, EU, ESVO, Visegrádská skupina, CEFTA, GATT (WTO), OECD, G-7 (G-8), Africká unie, MERCOSUR, NAFTA, ASEAN, ANZUS, OPEC, ...

IV. Ekonomie pro pedagogy

1. Měření výkonnosti ekonomiky (HNP, ND, HDP- přednosti a nedostatky).
2. Nezaměstnanost, ekonomické (mikroekonomické, makroekonomické), důsledky.
3. J. M. Keynes a jeho pokračovatelé .
4. Monetární a fiskální politika.
5. Klasická, neoklasická ekonomie.

V. Sociologie

1. Sociální status a sociální role ve společnosti.
2. Typologie sociálních skupin.
3. Sociologie výchovy a vzdělávání. Nejdůležitější socializační vlivy - charakteristika.
4. Životní styl a subkultury v současné společnosti.
5. Kriminalita, nezaměstnanost a chudoba v dnešní společnosti.

VI. Kulturologie 1(Dějiny kultury, estetika)

1. Počátky kultury a umění v době pravěku
2. Kulturně historická a estetická charakteristika antiky (Řecko a Řím)
3. Kulturně historická a estetická charakteristika středověku (období předrománské, románské a gotiky)
4. Kulturně historická a estetická charakteristika novověku (renesance, baroka a klasicismu)
5. Kulturně historická a estetická charakteristika moderní doby (romantismus, moderna a postmoderna)

VII. Kulturologie 2 (Teorie kultury a umění)

1. Původ a obsah pojmů kultura, umění, estetika
2. Moderní umění a jeho vliv v současnosti
3. Charakteristika pojmu kýt a jeho esteticko-etická defektnost
4. Vybraná témata soudobé kulturologie, nebo estetiky (kultura demokratická versus totalitní; masová kultura a konzumerismus; estetizace zboží a reklamy; masová média a ideologie; význam estetické výchovy, atp.)
5. Přínos české kultury světu (vlastní volba)

VIII. Filosofie 1

1. Platónova teorie dvou světů a jeho kritika v metafysice Aristotelově.
2. Základní otázka helénismu a její řešení.
3. Racionalistické modely v evropském novověkém myšlení
4. Empirické modely v evropském novověkém myšlení.
5. Kantova reakce na Humův skeptický vztah k vědě.

IX. Filosofie 2

1. Filosofie života a voluntarismus.
2. Existencialismus a filosofie existence.
3. Pozitivismus.
4. Frankfurtská škola.
5. Postmoderna ve filosofii.

X. Česká filosofie

1. Filosofické stránky díla J. A. Komenského.
2. T. G. Masaryk – filosof.
3. Vývoj a představitelé naší filosofie po 2. svět. válce.
4. Filosofie v exilu a samizdatu.
5. Soudobá podoba naší filosofie.

XI. Etika

1. Ekologie a etika.
2. Historické kořeny totalitních postojů a hodnot.
3. Morální základy demokracie.
4. Morální problémy v éře postmoderny.
5. Morální aspekty globalizace.

XII. Religionistika

1. Základní funkce náboženství v životě člověka a jeho nahrazování v sekularizované společnosti
2. Průdy v dějinách křesťanství a jejich charakteristika.
3. Islám.
4. Religionistická povaha hinduismu a jeho základní božstva.
5. Zakladatel buddhismu, povaha a další osudy tohoto učení.

XIII. Základní poznatky o Zemi a společnosti

1. Udržitelnost současné konzumní společnosti v populačním i spotřebním růstu
2. Války jako globální ohrožení člověka
3. Vliv nemocí na změny v lidské společnosti
4. Projevy klimatických změn ve společnosti 21. století
5. Globální migrace lidstva jako hrozba Zemi

XIV. Didaktika

1. Vyučovací předmět občanská výchova na ZŠ, vývoj a jeho současné pojetí.
2. Principy a hodnoty demokracie v občanské výchově, lidská práva, participace žáka, evropská dimenze ve výuce občanské výchovy, multikulturalita a výchova k toleranci.
3. Kritické myšlení a principy globální výchovy v občanské výchově, význam projektového vyučování.
4. Základní metody, specifika jejich využívání v občanské výchově. Sociální přístup k výuce, induktivní a deduktivní výuka, hodnocení v občanské výchově.
5. Problematika výuky ekonomického (finanční gramotnost) a právního povědomí v občanské výchově.